

Odgovor c. k. ministerstva notranjih oprav: da vlada ne more prisiljene asekuracije za oženj in točo prevzeti, je bil zboru na znanje dan. („Novice“ so lani že naznanile ta vis. sklep).

Veliko delo, ki ga je kmetijska družba opravila o osnovi nove postave za zložbo (arondiranje) zemljiš, je bilo v posebnem odstavku zboru na znanje dano.

C. k. deželno poglavarstvo je vprašalo kmetijsko družbo: ali je za uspešno obdelovanje ljubljanskega močvirja potreba, da se kakor zdaj brez konca in kraja požiga? Društveni odbor je po posvetu z mnogimi posestniki in posebno z gosp. dr. Orlom, ki ljubljansko močvirje čez in čez natanko pozna, slav. poglavarstvu odgovoril, da prvo obdelovanje vsacega mahovitega zemljiša se koristno začne s požigom, da pa je to zadostno, ako posestnik potem zemljiše gnoji z mešanim gnojem, z napeljevanjem parstí, laporja, šute itd.

Kmetijska družba je ene leta imela na pristavi na Poljanah štajarskega bika za plemo. Ker pa se je skor cela Ljubljana zanašala le na to živinčo, je bilo tako presiljeno, da ni moglo vsim zadostiti. Tem napakom v okom priti, je povabil odbor posestnike goveje živine: naj popišejo: koliko krav da imajo; za vsako se plača 40 kr. na leto. Če se popiše 150 krav, bo družba le za te imela bika, in če se jih naznani 300, bo kupila še enega. Al naznanilo se jih je le 120 — kar je odboru očitno znamnje, da nočejo. — In odsihmal ni več bika na Poljanah.

Vsaki podružnici se je poslalo letos za poskušnjo pol mernika jeruzalemskega ječmena, ki ga je pridelal lani gosp. predsednik kmetijske družbe na svojem polju poleg Fužinskega grada; ta ječmen je dal 12 zern in mernik (pol vagana) vaga 45 funtov; s polovico reži zmešan je kaj dober za kruh; za prid kmetijstva vedno skerbni gosp. predsednik želé, da bi se ta izverstni ječmen zaplodil po deželi, in pričakujejo naznanil: kako se bo drugod obnašal. — Ravno tako radovedni smo, kako bo storilo pri nas tisto toliko čislano veliko korenje, ktere ga pa odbor letos ni mogel veliko razdeliti, ker ga ni veliko imel.

Kaj je odbor zavolj živinske soli storil, da smo jo dobili v Ljubljano, je bilo zboru oznanjeno, bravcom „Novic“ je tudi že znano.

Lani je podal odbor kmetijske družbe naši kupčijski zbornici na njeno prošnjo popis kmetijstva na Krajskem, letos pa popis kmetijske družbe od njenega začetka noter do letos, oboje izdelano od dr. Bleiweis-a. Ker je oboje važno za gosp. družbinike kmetijske družbe, je zbor sklenil: naj se 800 posebnih iztisov v nemškem in slovenskem jeziku napravi in brez plačila razdeli med družbinike.

Da bi se tudi na Krajskem letos nakupovali konji za cesarsko službo, je kmetijska družba prosila dotično gosposko, ki je obljubila, se potegniti za to reč.

Presvitli cesar so 30. marca poterjati blagovolili predložene postave kmetijske družbe pod naslovom ces. kralj. kmetijske družbe na Krajskem.

Poterjene so tudi postave obertnijske družbe krajske.

Poterjenje društvenih postav za obdelovanje Krasa še ni došlo družbi. —

To so bile važniši oprave glavnega odbora preteklo leto. (Dalje sledi.)

Koristnost češminja.

Češminje je rastlina, katero ljudje sploh poznajo. Pravijo mu tudi češmilje, po nemško: Berberis, Weinschädling itd. Nahaja se po mnogih krajih, raste 2 do 6 čevljev visoko, ter se upotrebuje posebno za plotove in živice poleg cest in okoli vertov. Jagode njegove so podolgate, navadno rudeče; je pa tudi germ tamno-višnjevih jagodic.

Češminje je mnoge koristi. Omenim tukej posebno, da sok iz njegovih jagodic zamore popolnoma limonini sok nadomestovati. Vse, kar se od limoninega soka pričakovati smé, nahaja se tudi v soku češminjevem, kadar je iz popolnoma zrelega sada narejen. Ni le ravno tako zdrav, temoč je tudi ravno tako prijeten, tako da se zamore rabiti pri vsih jedilih in pijačah, za ktere se rabijo drage limone. Prav navaden je za hladetino (Gallerte), ker ni treba ne vina ne limoninega soka, ktera se prihranita obá. Davno že vejo ljudje, da češminjev sok je tudi dober za punč, in da limone popolnoma nadomestuje; da je zdrav, in da je imeniten lek zoper škorbut in kamen.

Le obilno teh jagod dobiti je težko, torej bi bilo umnim kmetovavcom svetovati, da bi tudi iz tega germa kaj dobička doseči si prizadevali, kar bi ne bilo težavno. Tudi ne bo dolgo, in tergovci bodo teh jagod iskali in kupovali; kajti že v več velikih gospodarstvih se one upotrebujejo pogostno.

Sok iz češminjevih jagod se dá lahko ožmeti. Če se malo jagod ima, se stolčejo, ter se ožemajo skozi pertec. Ako se zrele jagode v kaki posodi nad ognjem tako dolgo mešajo, da so popolnoma pregrete, dajo več soka, kakor če se merzle ožmejo.

Ožmeti sok se prekuha s sladkorjem vred, ali pa — če ga je treba dalj časa hraniti — se dá vreti. Ko se je bil očistil, ga v dobro zamašenih steklenicah v kleti hranimo.

Češminjeve jagode se dajo tudi začiniti po načinu, kakor se češplje v kisu hranijo.

Po nekterih krajih, kjer imajo češminja dovelj, oberajo jagode, jih stolčejo, jih dajo vreti, ter žgejo žganje iz njih, katero je prav dobro.

Les tega germa je terd in lepo plamenit. Izdelujejo iz njega pletilke. Čevljarji rabijo ga za čevljarske klinčike.

Skorja, v vinu ali v vodi kuhana, in usta ž njo izplakati, pomaga zoper ustno gnjilino, otverdi zobé, ter potolaži včasih zobobol. Tudi je skorja pripravna žoltiti safijan, kteremu živo barvo in svetlost podeli.

Množi se češminje prvič, če se koreninski izrasliki odrežejo, obrežejo in presade; drugič, če se pomladi enoletne mladice odcepijo in poprek 4 pavce globoko v zemljo vtaknejo; tretjič, po semenu, katero se v jeseni nabere, očisti in koj takas posadi, ali pa posuši in čez zimo na toplem obvarovano mesca marca ali aprila pol pavca globoko po versti seje.

V dobri zemlji raste češminjev germ 3 do 4 vatle na višavo; raste pa tudi na naj slabejem svetu. Kjer se marljivo presajuje in obrezuje, donaša večje, lepše in boljše jagode. Nekteri pravijo, da njih sosedšina silju škodje; al to ni res.

Češminja je več sort; priporočujem navadni češminjev germ. J. Š.